

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt „Komunitní plánování sociálních služeb ve Zlíně“ je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR, registrační číslo CZ.1.04/3.1.03/97.00009

Zápis ze třetího jednání pracovní skupiny č. 1 Děti, mládež, rodina. Komunitní plánování sociálních služeb ve Zlíně

Datum: 28.11.2013

Místo: Zasedací místnost č. 424 v budově České správy sociálního zabezpečení, tř. T. Bati 3792, Zlín (detašované pracoviště Odboru sociálních věcí Magistrátu města Zlína).

Přítomni: Mgr. Pavlína Zubíčková, Mgr. Josef Zdražil, Ing. Pavel Osoha, Ing. Jana Pobořilová, Mgr. Studeníková, Mgr. Petr Boštík, Mgr. Michaela Straková, Mgr. Křivinková, Mgr. Francová, Mgr. Stavjaníková, Mgr. Kročilová, Mgr. Eva Danielová, Mgr. Marie Semelová

Program:

- **SWOT**
- **Ostatní**
- **Pozvánky na akce**

➤ **SWOT - Děti, mládež rodina**

SILNÉ STRÁNKY

1. Primární prevence – mateřská centra, rodinná centra, kurzy efektivního rodičovství
2. Ochota sociálního odboru řešit problémy, dobrá komunikace mezi poskytovateli a Odborem sociálních věcí.
3. Krátké čekací doby v Centru poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, příspěvková organizace – Rodinné a partnerské poradenství (do 31. 12. 2011 Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy).
5. Volnočasové aktivity pro děti.
6. Dobrá návaznost sociálních služeb.
7. Nadšení v pro-rodinných aktivitách.
8. Stabilita nestátních neziskových organizací poskytujících sociální služby navzdory panující nejistotě.
9. Stav dětských hřišť ve Zlíně je uspokojivý, většina prošla rekonstrukcí.
www.rodinavezline.cz jsou funkční – přehled o akcích, připravuje se možnost vkládání prostředků přímo organizacemi
10. Vyšší míra sociální práce s rodinami ze strany úřadů i neziskových organizací – více prostoru pro sociální práci

SLABÉ STRÁNKY

1. Slabá finanční gramotnost občanů.
2. Chybí koncepce prevence sociálně patologických jevů
3. Nedostatek pracovníků oddělení sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), navyšující se administrativa a z toho vyplývající menší prostor pro práci s rodinami.
4. Chybí finančně dostupné bydlení.
5. Nedostatečná kapacita v MŠ pro děti se zdravotním omezením (např. potřeba užívání léků během dne, dietní režimy, epilepsie, alergie, poruchy autistického spektra aj.).
6. Nedostatečná motivace, nezájem rodičů o preventivní práci s rodiči.
7. Byrokracie na úkor práce s klienty.
8. Dlouhý proces od oznámení případu k řešení – dlouhé čekací doby u odborných pracovníků – psycholog, psychiatr
9. Mateřská centra se nedostanou do dotačního řízení na MPSV.
10. Magazín Zlín – poklesla informační hodnota - chybí prezentace organizací, je pouze prezentace aktivit, množství reklamy na úkor informací.
11. Nedostatek dětských psychologů a psychiatrů, nedávají objektivní výstupy
12. Legislativní nedořešení prorodinných služeb.
13. Dlouhý proces od anamnézy do řešení problému – dlouhé čekací doby k odborníkům.
14. Neexistence terénní (v domácnostech) odlehčovací služby pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením.
15. Vzdělávání sociálních pracovníků – stanovené hodiny vzdělání
16. Legislativní nejistota.
17. Svázanost služeb registrem, standardy a individuálním projektem Zlínského kraje.
18. Nedostatečná kapacita asistenční služby, služba zcela chybí pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením.- pozn. Zjistit aktuální stav u Handicapu a Podaných rukou – Podané ruce poskytují službu osobní asistence ve Zlíně i okolních obcích, kapacity se postupně zvyšují dle zájmu klientů.
19. Lhostejnost, alibismus a obavy v postoji veřejnosti k problémům – slabá stránka trvá a s velkou pravděpodobností bude trvat i nadále. Záleží na medializaci problémů, po medializaci se často daří nalézt řešení.
20. Krize vztahů v rodinách a partnerských vztazích – trvalý stav, přibývá agresivity, více se objevuje domácí násilí v rodinách – zvyšuje se počet případů domácího násilí a zvyšuje se i počet odhalených případů.
21. Rodiny nejsou politickou prioritou – týká se celé sociální oblasti, přibylo povinností a byly navýšeny kapacity OSPOD.
22. Manipulace s dětmi, psychické týrání, vydírání při rozpadu rodiny a řešení konfliktů mezi partnery – trvalý stav, mediaci se nedaří prosazovat, protože je dobrovolná. Za podmínek, kdy bude mediace nařízena, nebude úspěšná. Stejně je tomu i v případě nařízení navštěvovat poradnu. Manipulace s dětmi by měla být trestným činem. Nařízená mediace by měla být placena klienty, aby byli motivováni aktivně se zapojit.
23. Zapojení veřejnosti je více formální, chybí aktivnější přístup – souvisí s alibismem ve společnosti.
24. Nejasný a nejistý systém financování – NNO i OSPOD
25. Informovanost (Magazín Zlín, Okno do kraje). Magazín Zlín upřednostňuje jen některé organizace, neuveřejňuje loga u článků, které potřebujeme zařadit do publicity. Zmenšuje se prostor pro prezentaci organizací

PŘÍLEŽITOSTI

1. Současná situace je výzvou k inovacím ve službách (např. hledání nových prostředků, postupů, metod, kreativity, rozvoj mezinárodní spolupráce, získávání financí z mezinárodních zdrojů).
2. Rozvoj firemních mateřských škol (MŠ), vznik nových MŠ, zvyšování kapacity – UTB a ZK mají firemní MŠ, kapacity se stále navyšují. Od roku 2014 by neměl být problém s kapacitami MŠ. U Nemocnice se připravuje projekt MŠ pro osoby se zdravotními obtížemi. nyní je spíše příležitost pro speciální nebo specializované MŠ – pro děti s dietami, Montessori, logopedické, připravuje se MŠ pro děti s autismem. Připravují se další třídy MŠ.
3. Rozvoj služeb péče o děti – asistovaný styk, asistované předávání dětí je často poptáván mimo pracovní dobu – pátek odpoledne a víkend. Ve složitých případech a v pracovní době je to zajištěné Poradnou pro mezilidské vztahy
5. Realizace většího množství dlouhodobých preventivních programů na základních školách
6. Posílení prestiže učebních oborů (řemesla).
7. Vedení a podpora rodičů k výchově dětí.
8. Více motivovat děti i dospělé k samostatnosti a odpovědnosti.
9. Zřízení Family pointu v bývalé knihovně F.B.
10. Vznik služby nebo aktivity pro mládež závislou na marihuaně – částečně možno řešit prostřednictvím Ambulance adiktologie Podané ruce
11. Zvýšení důrazu na finanční gramotnost u dětí – nový rámcový vzdělávací program ZŠ
12. Málo možností zajistit brigádu pro mládež – je třeba naučit mládež pracovat
13. Realizace kurzu efektivního rodičovství – spolupráce OSPOD s NNO
14. Zvýšení informovanosti organizací o tom, jak psát projekty, jak žádat
15. Vznik nízkonákladových (startovacích) bytů
16. Rozvoj služeb péče o děti – AD Vsetín, který poskytuje ve Zlíně terénní SAS, chce od roku 2014 poskytovat službu doučování. Tuto službu poskytuje Unie kompas v rámci NZDM, stejně tak Salesiánský klub mládeže. Firma paní Francové (Společnost přátelská rodině) nabízí placenou poradenskou službu – laktační poradna, psychomotorický vývoj apod. Záměrem do budoucna je zřízení dětské sauny v centru NEKKY.
17. Vyšší míra sociální práce s rodinami ze strany úřadů i neziskových organizací – vzájemná spolupráce OSPOD a SAS je na dobré úrovni, došlo k navýšení kapacit SAS, rozvíjí se dobře. SAS chodí i na Charitní domov.
18. Preventivní programy na základních školách (ZŠ) – školy mají zájem o preventivní programy. Přibývá dlouhodobějších programů se třídami. Nejvíce se využívají vztahy ve třídě, šikana, seznamovací – adaptační kurzy.
19. Mapuje se situace s nápojovými a svačinovými automaty ve školách. Připravuje se aktivita, která by podpořila školy v nabídce zdravého stravování v rámci automatů i v rámci školních jídelen. Je vhodné se zaměřit i na děti s dietami – celiaky, diabetiky, alergiky, apod.
20. Posílení učebních oborů (řemesla) – KHK sdružuje skupinu podnikatelů, kteří se chtějí podílet na propojování škol a firem, zaměřují se na propagaci řemesel a studium na odborných učilištích. Jedná se o téma řešené zřizovatelem středních škol Zlínským krajem. Programy na podporu řemesel má i Unie Kompas.
21. Vedení rodičů k výchově dětí – NEKKY, Terénní asistenční služba, SVP, mají programy, které mohou nabídnout, ale rodiče, kteří by to potřebovali, na takové kurzy dobrovolně nepřijdou. Výborné jsou kurzy efektivního rodičovství. Salesiáni mají aktivity pro rodiče s dětmi, které připravují na rok 2014. Centrum pro rodinu dělá programy – respektovat a být respektován. Kurzy jsou pro chudé rodiny relativně drahé cca. 800 Kč za 8 setkání. Chybí větší osvěta pro rodiče – jak to dělat, aby se děti vyhnuly závadnému chování.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt „Komunitní plánování sociálních služeb ve Zlíně“ je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR, registrační číslo CZ.1.04/3.1.03/97.00009

22. Větší motivovanost dětí i dospělých k samostatnosti a odpovědnosti – děti jsou na tom čím dál hůř, chtějí jen sedět u počítače a je obtížné je motivovat k aktivnímu životu. (př. Z Anglie – počítač nesmí být v dětském pokoji)

OHROŽENÍ

1. Reformy a jejich negativní dopad (nejen) na rodiny s dětmi – dopad reforem na rodiny byl zásadní a negativní. Dokud byly finanční nástroje na sociálním odboru, byla možnost kontrolovat dávky a motivovat a také podporovat rodiny dostatečně. Nyní je posuzování dávek přísnější.
2. Předluženost, zvyšování kriminality, nárůst osob na okraji společnosti, ztráta bydlení (především v důsledku zvyšujících se cen energií a vody, přísná legislativa – omezení příspěvku a doplatku na bydlení), zvyšující se nezaměstnanost.
3. Navýšení administrativy a úkonů OSPOD (v důsledku zásadní novely zák. č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí – předpokládaná účinnost k 1. 1. 2013) – hrozí nedostatek času na práci s klientem.
4. Hrozba omezení činnosti a zániku služeb.
5. Zavedení školného a skryté školné – nemožnost vzdělávání dětí ze středních a nižších vrstev.
6. Snižování porodnosti, počtů sňatků, vyšší počet dětí mimo manželství, zvyšování počtu nezletilých matek.
7. Snižování věku ve vztahu ke kriminalitě, agresivitě a závislostem.
8. Možné nezvládnutí rozvoje multikulturní společnosti, začlenění etnických kultur do socio-kulturního prostředí.
9. Prodlužující se věk odchodu do důchodu, vliv na výpomoc prarodičů při péči o děti a naopak péče dospělých dětí o přestárlé rodiče.
10. Kyberšikana

NÁVRH CÍLŮ A OPATŘENÍ PRACOVNÍ SKUPINY DĚTI, MLÁDEŽ, RODINA

1. 1 Priorita Finanční gramotnost

Cíl Realizace osvěty ve věci zvýšení finanční gramotnosti.

Popis současného stavu

Slabá finanční gramotnost občanů je příčinou stále častějšího výskytu předlužení a následné hrozby sociálního vyloučení rodin s dětmi. V současnosti existuje služba, která řeší důsledky – dluhové poradenství, která však nemá dostatečnou kapacitu. Nedostatkem je také pozdní řešení předluženosti ze strany dlužníků a také jejich slabá disciplína. Je třeba zaměřit se na osvětové aktivity, které budou pozitivně působit na rodiny. Cíleně je třeba se zaměřovat na nejvíce ohrožené rodiny s dětmi, které jsou uživateli sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Služba již funguje a s předluženými rodinami pracuje, je však třeba hledat nové způsoby vyhledávání a poskytování podpory předluženým rodinám.

Opatření, která vedou k naplnění cíle

- 1.1 Realizace osvěty s využitím SAS pro rodiny s dětmi.
- 1.2 Rozšíření poradenského servisu pro rodiny s dětmi.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt „Komunitní plánování sociálních služeb ve Zlíně“ je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR, registrační číslo CZ.1.04/3.1.03/97.00009

Priorita reaguje na slabé stránky

Slabá finanční gramotnost občanů.

Nedostatek preventivní práce s rodiči.

Připravované projektové záměry:

Rodinné centrum Kamarád - Nenuda o. s. předloží ČSOB záměr projektu na dluhové poradenství.

1. 2 Priorita Vytvoření koncepce prevence sociálně patologických jevů na další období

Cíl Vytvoření koncepce prevence sociálně patologických jevů - oddělení prevence kriminality a sportovišť MMZ (ve spolupráci s MPZ, PČR, OSV MMZ, OŠ MMZ aj.).

Popis současného stavu

Problematika prevence sociálně patologických jevů je společným tématem oddělení prevence kriminality a sportovišť a Odboru sociálních věcí, s přesahem do oblasti školství a zájmového vzdělávání. Statutární město Zlín přispívá ze svého rozpočtu na programy prevence sociálně patologických jevů. Proto je třeba společně vypracovat koncepci prevence sociálně patologických jevů, která naváže na koncepci prevence kriminality a určí priority a cíle pro následující období. Intenzivní zapojení partnerů z příspěvkových organizací a nestátních neziskových organizací, spolu s efektivněji vynaloženými finančními prostředky by mělo umožnit rozvoj aktivit v této oblasti a zvýšení pozitivního dopadu na výskyt sociálně patologického chování.

Opatření, která vedou

k naplnění cíle

1.1 Zajistit spolupráci mezi zainteresovanými subjekty, komunikovat uvedenou prioritu.

1.2 Podchytit a rozšířit současnou nabídku aktivit směřujících k uvedenému cíli.

Priorita reaguje na slabé

stránky Chybí koncepce prevence sociálně patologických jevů.

Snaha o udržení činnosti:

Salesiánský klub mládeže Zlín a Unie Kompas nadále vytváří podmínky prevence sociálně patologických jevů.

1. 3 Priorita Nedostatek pracovníků OSPOD

Cíl Navýšení počtu pracovníků o pět pracovních úvazků na oddělení SPOD.

Popis současného stavu

Zvýšené personální a administrativní nároky spojené s přijetím nových zákonů, zejména v souvislosti s náhradní rodinnou péčí, je třeba kompenzovat navýšením počtu pracovníků SPOD. Vzhledem k tomu, že doposud uběhla krátká doba od možnosti vyhodnotit dopady reformy na práci sociálního odboru, je třeba zjistit a zvážit možnosti a potřeby úřadu, aby mohly být kvalitně naplňovány úkoly OSPOD. Zároveň je třeba rozvíjet stávající dobrou spolupráci OSPOD a SAS pro rodiny s dětmi, aby se jejich činnosti doplňovaly, a aby se zvýšil pozitivní dopad na sociální situaci rodin s dětmi.

Opatření, která vedou

k naplnění cíle

1.1 V návaznosti na průběžný nárůst agendy SPOD, a zvláště pak v návaznosti na účinnost novely zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, k 1. 1. 2013, usilovat o navýšení pracovníků oddělení.

Priorita reaguje na slabé

stránky

Nedostatek pracovníků oddělení sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), navyšující

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt „Komunitní plánování sociálních služeb ve Zlíně“ je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR, registrační číslo CZ.1.04/3.1.03/97.00009

se administrativou a z toho vyplývající menší prostor pro práci s rodinami (očekává se další nárůst administrativy v souvislosti s připravovanou zásadní novelou zák. č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí – předpokládána účinnost k 1. 1. 2013).

Byrokracie na úkor práce s klienty.

Dlouhý proces od oznámení případu k řešení.

Krize vztahů v rodinách a partnerských vztazích.

Organizační záležitosti OSPOD v návaznosti na finanční rozpočet MPSV.

1. 4 Priorita Finančně dostupné bydlení

Cíl Zřízení finančně dostupného bydlení minimálně pro 20 rodin s dětmi a pro neúplné rodiny.

Popis současného stavu

Současná společenská situace způsobuje, že stále více rodin s dětmi se ocitá na hranici chudoby. Z hlediska nákladů rodin s dětmi je bydlení jednou z nejvyšších položek rodinných rozpočtů. Nedostatek finančních prostředků má negativní dopad na sociální situaci rodin s dětmi. Startovací byty, které jsou ve městě Zlíně zřízeny, mají relativně vysoké nároky na rodinný rozpočet, což neodpovídá potřebám specifické cílové skupiny rodin ohrožených sociálním vyloučením. V rámci města Zlína je nedostatek bytů, které by byly vyčleněny či zřízeny jako nízkonákladové a sloužily nízkopříjmovým rodinám. Je třeba umožnit rodinám s dětmi solidní nízkonákladové bydlení, aby bylo možno minimalizovat sociální vyloučení dětí. Navržená minimální kapacita dvaceti bytů (i s ohledem na finanční možnosti SMZ) vychází ze současné situace. Je třeba tuto problematiku i nadále sledovat a průběžně na ni reagovat – návaznost terénní asistenční služby.

Opatření, která vedou

k naplnění cíle

1.1 Zřízení nízkonákladových bytů.

1.2 Zřízení bytů se sníženým komfortem pro účely sociálního bydlení.

Priorita reaguje na slabé

stránky Chybí finančně dostupné bydlení.

Záležitost MMZ.

1. 5 Priorita Rozšíření kapacit v MŠ pro děti se zdravotním omezením a vznik MŠ pro děti

s poruchou autistického spektra

Cíl Podpora vzniku nové třídy u některé ze stávajících MŠ o 12 – 15 místech pro děti se zdravotním omezením.

Popis současného stavu

Pro rodiny s dětmi, které mají menší zdravotní problém vyžadující pravidelné podávání léků v průběhu dne, či které mají speciální nároky na dietní stravování, je obtížné zajistit předškolní vzdělávání. Současné mateřské školy mohou legálně podobnou péči zajistit jen částečně. To způsobuje nejen obtíže pro rodiče, ale neumožňuje to dětem zapojení do procesu předškolního vzdělávání. Důsledkem je omezená možnost zapojení rodičů do pracovního procesu a také omezený rozvoj dětí. Proto je třeba ve spolupráci s odborem školství a s vedením mateřských škol dohodnout vyčlenění kapacit jedné třídy, která bude takovou specifickou péči zajišťovat.

Specifická je situace u dětí s poruchou autistického spektra. Ve Zlínském kraji je cca 300 dětí s tímto znevýhodněním, avšak zařízení, které by se specializovalo na jejich vzdělávání zde není. Tyto děti vyžadují náročnější péči, proto je třeba zřídit pro ně speciální zařízení, které se jim bude věnovat od předškolního věku.

Opatření, která vedou k naplnění cíle

- 1.1. Vytipovat vhodnou MŠ a projednat možnosti zřízení třídy pro děti se zdravotním omezením.
- 1.2. Zřídit MŠ pro děti s poruchou autistického spektra.

Priorita reaguje na slabé stránky

Nedostatečná kapacita v MŠ pro děti se zdravotním omezením (např. potřeba užívání léků během dne, dietní režimy, epilepsie, alergie, poruchy autistického spektra aj.).

Připravované projektové záměry:

Za sklem o. s. má připraven projekt v budově Astry v Přílukách pro děti s poruchou autistického spektra. Plánovaná kapacita je 20 dětí, později je možné rozšíření této služby.

➤ **Pozvánky na akce**

Adventní koncerty Kostel P. M. pomocnice křesťanů na JS - Zlín. Podrobnosti na každou n neděli na nástěnce kostela nebo na webu.

Adventní koncert Kostel sv. Filipa a Jakuba ve Zlíně **7. 12. 2013, v 17.00 hodin**

➤ **Ostatní**

Další setkání proběhne dne **23. 1. 2014, od 12:30 hod.** v zasedací místnosti č. 424 v budově České správy sociálního zabezpečení, tř. T. Bati 3792, Zlín (detašované pracoviště Odboru sociálních věcí Magistrátu města Zlína).

Zapsala: Eva Danielová